

Productontwerpers en productontwikkelaars:

Duurzaam en groen - en niet duur

Duurzaamheid in de etalage, de portemonnee in het vizier. De industrie wil best groen opereren, mits functionaliteit en rendement op minimaal gelijk niveau blijven. Dat is de conclusie van een rondje ontwerpbureaus over onder meer duurzaamheid, bioplastics en het leven na de crisis. De toestand van de economie heeft de ontwerpers niet geschaad, maar heeft wel de druk opgevoerd: sneller en goedkoper.

Productontwerpers en productontwikkelaars krijgen vroeg in de keten en doorgaans indringend trends op hun bord, voor zover ze die niet al zelf aandragen. Kunststof en rubber informeerde bij MMID, BPO, People Creating Value, Van Dijk 3D en Plato naar hun visie op en ervaringen met bioplastics, materiaalsubstitutie, ontwerpen ná de crisis en natuurlijk duurzaamheid.

Duurzaam

Al voor de economische crisis was duurzaamheid een onmiskenbare trend en in het dal is dit begrip uitgegroeid tot magische bezweringformule. We vragen de ontwerpers hoe zij duurzaamheid voorgeschoteld krijgen: welke eisen stellen opdrachtgevers aan het brede begrip 'duurzaamheid'? De antwoorden zijn ontvankelijk. 'De carbon foot print - de totale CO₂-belasting - moet laag zijn. Maar het is meer cosmetica dan realiteit', ervaart Roland ten Klooster van Plato. 'Duurzaamheid blijkt steeds complexer dan aanvankelijk gedacht. De opdrachtgever streeft wel naar materiaalminimalisatie.

Milner's Klikversverpakking

Plato product consultants heeft de Milner-verpakking ontworpen en ondersteuning verleend bij het opzetten van de verpakkinglijn.

Zodra dit echter leidt tot toenemende schade aan duurzame goederen toeneemt of de teruglopende verkoop van voedingsmiddelen, wordt al gauw weer gekozen voor andere oplossingen.' Oscar Toetenel van MMID vat het in één zin samen: 'De opdrachtgever verlangt dat duurzaam ontworpen producten meer winst genereren, daar komt het in feite op neer.' Ron van Dijk van Van Dijk 3D beantwoordt de vraag handig offensief: 'Duurzaam ontwerpen? Niets nieuws onder de zon, wij ontwerpen al lang duurzaam'.

Bioplastics

Voor de kunststoffensector zijn duurzaamheid en de mogelijkheden van bioplastics met elkaar verweven. Buitenstaanders vallen gemakkelijk voor het begrip 'bio', ingewijden willen de wereld juist niet zwart-wit indelen in 'goede biobased' en 'slechte oilbased'. Welke mogelijkheden zien ontwerpers in bioplastics?

BPO ervaart wel dat duurzaamheid steeds vaker wordt meegenomen als belangrijk aspect in de productontwikkeling, maar: 'We zien weinig mogelijkheden voor bioplastics. En - gelukkig - vragen onze opdrachtgevers er ook nooit naar'. In de optiek van MMID hebben bioplastics juist de toekomst in pacht: 'De plasticberg in de oceaan toont het belang van bioplastics, voor afbreekbaar plastic tenminste. Als ontwerper kun je trendsettend zijn, maar het kostenaspect heeft bij de opdrachtgever en diens klant vaak de overhand. Ziehier het probleem: de nadruk ligt op geld. Als de aardolie opraakt, kan dat een corrigerend effect hebben. Bioplastics hebben sowieso de toekomst, ook voor duurzame oplossingen.'

Plato ziet voornamelijk beperkte toepassingsmogelijkheden: 'De kosten liggen nog te hoog en de productiecapaciteit is vrij gering. Uit diverse onderzoeken blijkt dat gebruik van bioplastics voor verpakkingen - het vakgebied van Plato - niet beter is voor het milieu. In de tuinbouwsector zijn wellicht voordelen te halen, bijvoorbeeld voor bloempotjes en dergelijke. Daarnaast wordt het al gebruikt in de medische sector, maar hier gaat het niet om tonnages.'

Weg ermee

De vakman met hart voor het ambacht kent ook zo zijn persoonlijke, maar beroepsgebonden aversies. Alleen voor Plato is het meest afkeurenswaardige kunststof product functioneel bepaald: 'Plastic flessen voor bier. Er is geen optimale barrière en deze fles heeft geen goede tactiele eigenschappen in relatie tot het product.' De ergernissen van de collega's zijn allemaal 'groen' geïnspireerd. 'Al die kunststof prullaria', zegt Bart Velthuis van People Creating Value. MMID: 'De plastic zak in de vorm van zwerfvuil en de paaltjes uit bruin gerecycled

Micro-
lak en

Traie kast

MMID ontwikkelde een handdoekautomaat voor Vendor.

© Vestergaard Frandsen

kunststof'. Oscar Brocades Zaalberg van BPO neemt in het antwoord een bekende consumentenergernis mee: 'De meest afkeurenswaardige kunststof producten zijn de verpakkingen die veel te veel kunststof bevatten. Een aantal jaren geleden was er een chipsverpakking, van een concurrent van Pringles. De verpakking uit geblazen polypropreen woog bijna net zoveel als de inhoud.'

Daar zitten we op te wachten!

Hoe gestructureerd en creatief ontwerpers ook te werk gaan, ze lopen geregeld tegen grenzen aan. Ook als het gaat om het onbegrensde kunststof. Welke drie eigenschappen heeft de ideale kunststof, waarop u met smart zit te wachten. People Creating Value: 'Duurzaam, fraai qua glans en kleur, en bestand tegen chemische kunststoffen. En liefst ook nog bio-afbreekbaar.' BPO is duidelijk en heel bondig: 'Goedkoop, sterk en stijf.' Plato baseert zich op zijn verpakkingdoelgroep met 'Goede gasbarrière, zeer transparant en goed te verwerken tot zowel stijve als flexibele toepassingen.' MMID sluit bij deze vraag de rij met filosofische diepgang: 'Verkeerde vraag, te eenvoudig gesteld. Je kunt je ook afvragen op welk eten je met smart zit te wachten. Het mooie van kunststof is dat het er in alle soorten en smaken is. Ik kan wel van elk aspect het maximaal haalbare benoemen, maar dan stop ik niet bij drie eigenschappen: instelbare hardheid en demping, transparantie en kleur, brekingsindex, hydrofilie dan wel hydrofobie, geleidend, duurzaam in alle omstandigheden maar toch eenvoudig herbruikbaar en biologisch afbreekbaar', werkt MMID het boodschappenlijstje af. Om te vervolgen 'aardolie-onafhankelijk (liefst uit zeewater) vervaardigd, mooi verouderend, technisch maar juist ook als goedkoop bulkmateriaal in te zetten ...' Zeker is dat de chemie aan deze kunststof werkt, en even zeker is dat dit wondermateriaal voorlopig nog niet beschikbaar zal zijn.

Ontwerpen ná de crisis

Niemand kan in de toekomst kijken, maar het dieptepunt van de economische crisis lijkt achter de rug te zijn.

BPO brengt het waterfilter voor de derde wereld onder de aandacht, dat het bureau in samenwerking met Vestergaard Frandsen heeft ontwikkeld.